

110

ZARZĄDZENIE MINISTRA HANDLU WEWNĘTRZNEGO

z dnia 6 marca 1963 r.

w sprawie sprzedaży artykułów jednostkom gospodarki uspołecznionej i organizacjom społecznym, jednostkom gospodarki nie uspołecznionej oraz nabywcom indywidualnym przez placówki uspołecznionego handlu detalicznego i przemysłu gastronomicznego.

Na podstawie art. 3 ust. 1 i 2 dekretu z dnia 29 października 1952 r. o gospodarowaniu artykułami obrotu towarowego i zaopatrzenia (Dz. U. z 1952 r. Nr 44, poz. 301 i z 1956 r. Nr 54, poz. 244) oraz § 1 ust. 2 zarządzenia nr 100 Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 października 1962 r. w sprawie przekazania Ministrowi Handlu Wewnętrznego uprawnień do wydawania przepisów w zakresie sprzedaży przez placówki uspołecznionego handlu detalicznego i przemysłu gastronomicznego (Monitor Polski Nr 77, poz. 355) zarządza się, co następuje:

1. Przepisy ogólne.

§ 1. Odbiorcami pozarynkowymi w rozumieniu zarządzenia są jednostki gospodarki uspołecznionej, jednostki budżetowe, organizacje społeczne oraz inne jednostki uspołecznione, utrzymywane z budżetu Państwa, z funduszy publicznych lub wpływów osiąganych z działalności gospodarczej, jeżeli zakupywane artykuły przeznaczają do własnego użytku, a nie do odprzedaży.

§ 2. Przez użyte w zarządzeniu określenie:

- 1) „przedsiębiorstwo handlowe” — rozumie się państwowe przedsiębiorstwa handlu detalicznego i przemysłu gastronomicznego oraz państwowe przedsiębiorstwa przemysłowe i przedsiębiorstwa spółdzielcze prowadzące handel detaliczny lub przemysł gastronomiczny,
- 2) „placówki handlu detalicznego” — rozumie się sklepy i zakłady gastronomiczne jednostek określonych w pkt 1.

§ 3. Jednostkami gospodarki nie uspołecznionej w rozumieniu zarządzenia są osoby (przedsiębiorstwa) prowadzące na podstawie właściwego uprawnienia przemysłowego (zezwoleń, potwierdzeń zgłoszenia, karty rzemieślniczej) działalność gospodarczą w dziedzinie przemysłu, rzemiosła i usług oraz handlu i przemysłu gastronomicznego, jeżeli zakupywane artykuły przeznaczają do użytku w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, a nie do odprzedaży.

2. Sprzedaż odbiorcom pozarynkowym.

§ 4. 1. Artykuły sprzedawane odbiorcom pozarynkowym dzielą się na:

- 1) artykuły nie limitowane,
- 2) artykuły limitowane.

2. W razie wyczerpania ustalonego limitu placówka handlu detalicznego nie może dokonywać dalszej sprzedaży odbiorcom pozarynkowym.

§ 5. Listę artykułów limitowanych, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 2, ustala Minister Handlu Wewnętrznego, z tym że listę limitowanych materiałów budowlanych Minister Handlu Wewnętrznego ustala w porozumieniu z Ministrem Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych.

§ 6. 1. Odbiorcom pozarynkowym sprzedawane są artykuły w ilościach zwyczajowo nabywanych w detalu.

2. Minister Handlu Wewnętrznego może w drodze wytycznych ustalić wielkość jednorazowej sprzedaży detalicznej określonych artykułów.

3. Przepis ust. 1 nie ma zastosowania do artykułów spożywczych zakupywanych przez kolonie letnie dla dzieci i młodzieży oraz ośrodki wczasowe i obozy, których okres trwania nie przekracza 3 miesięcy w roku, oraz placówki służby zdrowia, a ponadto do artykułów przemysłowych niezbędnych do zajęć praktycznych, zakupywanych przez szkoły i inne placówki oświatowo-wychowawcze.

§ 7. Odbiorcy pozarynkowi przy wyborze oraz zakupie artykułów powinni być traktowani na równi z konsumentami indywidualnymi i nie korzystają z dodatkowych uprawnień (np. pierwszeństwo przy zakupie, rezerwowanie towarów).

§ 8. 1. Sprzedaż odbiorcom pozarynkowym prowadzą:

- 1) w zakresie artykułów przemysłowych — placówki handlu detalicznego wyznaczone przez właściwe do spraw handlu organy prezydów powiatowych (miejskich, dzielnicowych) rad narodowych,
- 2) w zakresie artykułów spożywczych (z wyjątkiem mięsa i wędlin) — wszystkie placówki handlu detalicznego,
- 3) w zakresie mięsa i wędlin — placówki handlu detalicznego wyznaczone przez jednostki określone w pkt 1.

2. W przypadkach uzasadnionych właściwe do spraw handlu organy prezydów powiatowych (miejskich, dzielnicowych) rad narodowych powinny wydzielić punkty detalicznej sprzedaży lub osobne stoiska w sklepach do prowadzenia sprzedaży jedynie odbiorcom pozarynkowym artykułów wyłącznie zaopatrzeniowych.

§ 9. Przedsiębiorstwa handlowe obowiązane są do informowania odbiorców o placówkach handlu detalicznego upoważnionych do sprzedaży pozarynkowej przez wyraźne oznaczenie tych jednostek. W pozostałych placówkach powinien znajdować się wykaz placówek handlu detalicznego uprawnionych do prowadzenia sprzedaży pozarynkowej.

§ 10. Do przedsiębiorstw handlowych wymienionych w załączniku do zarządzenia nie mają zastosowania ograniczenia wynikające z § 6 ust. 1 i § 8 ust. 1 pkt 1.

§ 11. 1. Maksymalny limit sprzedaży pozarynkowej dla kraju z podziałem na poszczególne województwa (miasta wyłączone z województw) ustala Minister Handlu Wewnętrznego. Limit sprzedaży pozarynkowej materiałów budowlanych Minister Handlu Wewnętrznego ustala w porozumieniu z Ministrem Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych.

2. Właściwe do spraw handlu organy prezydów wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw) w ramach limitów wojewódzkich (ust. 1) określają limity sprzedaży pozarynkowej dla poszczególnych wojewódzkich organizacji handlu detalicznego i przemysłu gastronomicznego, działających na terenie danego województwa (np. zjednoczenia przedsiębiorstw handlowych, oddziału okręgowego Związku Spółdzielni Spożywców „Społem”, wojewódzkiego związku gminnych spółdzielni „Samopomoc Chłopska”, przedsiębiorstw detalicznych planowanych centralnie).

3. W ramach limitów, o których mowa w ust. 2, organy do spraw handlu po porozumieniu z organami do spraw

przemysłu prezydiów wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw) ustalają ilości artykułów typowo zaopatrzeniowych dla działalności usługowej, przeznaczonych do sprzedaży dla społeczni-nych zakładów usługowych.

4. Jednostki wojewódzkie, o których mowa w ust. 2, w ramach przyznanego im limitu sprzedaży pozarynkowej (ust. 2 i 3) określają limity sprzedaży dla poszczególnych przedsiębiorstw handlowych. Podziału limitu sprzedaży na poszczególne placówki handlu detalicznego dokonują przedsiębiorstwa handlowe.

§ 12. 1. Placówki handlu detalicznego prowadzące sprzedaż odbiorcom pozarynkowym wystawiają na sprzedane artykuły rachunki na drukach powszechnego użytku.

2. Odbiorca otrzymuje oryginał rachunku. Kopie rachunku łącznie z raportem sklepowym placówka handlu detalicznego przekazuje przedsiębiorstwu handlowemu, a drugą zachowuje w kopiale rachunków.

3. Formularze rachunków dostarczonych placówkom handlu detalicznego przez przedsiębiorstwa powinny być ponumerowane.

4. Na formularzu rachunku powinna być odcisnięta pieczęć stwierdzająca, iż placówka uprawniona jest do prowadzenia sprzedaży pozarynkowej.

§ 13. W razie dużej częstotliwości zakupów przez tego samego odbiorcę pozarynkowego (np. zakup artykułów spożywczych przez żłobki, przedszkola, kolonie i placówki służby zdrowia) placówka handlu detalicznego może wystawiać zbiorcze rachunki obejmujące sprzedaż artykułów w okresie uzgodnionym z odbiorcą, nie dłuższym jednak niż jeden miesiąc. W okresie poprzedzającym wydanie rachunku placówka handlu detalicznego prowadzi ewidencję sprzedaży zawierającą następujące dane: nazwę i adres odbiorcy, datę sprzedaży, nazwę, ilość, cenę jednostkową i wartość sprzedanych artykułów, pokwitowanie odbioru oraz datę wystawienia i zapłacenia rachunku.

§ 14. 1. Placówki handlu detalicznego, na podstawie kopii rachunków, prowadzą rejestr sprzedaży pozarynkowej, zawierający następujące dane:

- 1) liczbę porządkową, numer i datę rachunku,
- 2) kwotę rachunku, z podziałem na sprzedaż gotówkową i bezgotówkową, a ponadto w razie sprzedaży artykułów limitowanych,
- 3) wartość sprzedaży pozarynkowej artykułów limitowanych w podziale na poszczególne artykuły oraz z wydzieleniem w każdym artykule sprzedaży dla społeczni-nych punktów usługowych.

2. Rejestru, o którym mowa w ust. 1, nie prowadzą placówki handlu detalicznego wyznaczone w trybie określonym w § 8 ust. 2. Cały obrót tych punktów zaliczany jest do sprzedaży odbiorcom pozarynkowym.

§ 15. Przy sprzedaży odbiorcom pozarynkowym przez komisowe placówki handlu detalicznego mają zastosowanie jedynie przepisy o prowadzeniu rejestru sprzedaży pozarynkowej (§ 14 ust. 1).

3. Sprzedaż jednostkom gospodarki nie uspołecznionej.

§ 16. 1. Organy właściwe do spraw handlu, po porozumieniu z organami właściwymi do spraw przemysłu prezy-

diów wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw) określają stosownie do istniejących możliwości i miejscowych potrzeb limity sprzedaży artykułów rynkowych przeznaczonych do sprzedaży jednostkom gospodarki nie uspołecznionej.

2. Limit sprzedaży, o którym mowa w ust. 1, ustalony jest na artykuły o charakterze zaopatrzeniowym spośród artykułów określonych w trybie § 5.

3. Ustalony limit (ust. 1 i 2) podlega podziałowi na zasadach i w trybie określonych w § 11 ust. 2 i 4.

§ 17. 1. Placówki handlu detalicznego na każdą sprzedaż jednostkom gospodarki nie uspołecznionej wystawiają rachunki na drukach powszechnego użytku. Rachunki na sprzedaż jednostkom gospodarki nie uspołecznionej powinny stanowić odrębny zbiór.

2. Sprzedaży jednostce gospodarki nie uspołecznionej dokonuje się po okazaniu uprawnienia przemysłowego. Na rachunku należy wymienić imię i nazwisko (firmę), adres oraz rodzaj, numer i datę uprawnienia przemysłowego.

§ 18. Placówki handlu detalicznego, na podstawie kopii rachunków, prowadzą rejestr sprzedaży jednostkom gospodarki nie uspołecznionej, zawierający następujące dane:

- 1) liczbę porządkową, numer i datę rachunku,
- 2) kwoty rachunku z podziałem na sprzedaż gotówkową i bezgotówkową,
- 3) wartość sprzedaży w podziale na poszczególne artykuły.

§ 19. Przepisy § 6 ust. 1 i 2, § 7, § 8 ust. 1, § 9, § 10 oraz § 12 ust. 2 i 3 mają odpowiednie zastosowanie do sprzedaży jednostkom gospodarki nie uspołecznionej.

4. Sprzedaż nabywcom indywidualnym.

§ 20. Sprzedaż nabywcom indywidualnym (innym niż wymienieni w rozdziałach 2 i 3) odbywa się na zasadach określonych w § 6 ust. 1 i 2.

§ 21. 1. Na żądanie nabywców placówki handlu detalicznego obowiązane są wystawiać na sprzedane artykuły rachunki na drukach powszechnego użytku.

2. Rachunki wystawiane są w dwóch egzemplarzach, z których oryginał otrzymuje nabywca, a kopia pozostaje w placówce handlu detalicznego.

3. Kopie rachunków przechowywane są przez okres ustalony dla tego rodzaju dokumentów.

4. Na oryginale rachunku należy zamieścić zastrzeżenie w brzmieniu: „Niniejszy rachunek nie stanowi dowodu zakupu do księgowania w księgach handlowych, rachunkowych i podatkowych lub w ewidencji rachunków na zakupione artykuły”.

5. Przepisy końcowe.

§ 22. Traci moc zarządzenie Ministra Handlu Wewnętrznego z dnia 31 lipca 1961 r. w sprawie prowadzenia przez placówki uspołecznionego handlu detalicznego i przemysłu gastronomicznego sprzedaży pozarynkowej (Monitor Polski Nr 61, poz. 264).

§ 23. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.
Minister Handlu Wewnętrznego: M. Lesz

Załącznik do zarządzenia Ministra Handlu Wewnętrznego z dnia 6 marca 1963 r. (poz. 110).

WYKAZ PRZEDSIĘBIORSTW HANDLOWYCH,

w których sprzedaż pozarynkowa nie podlega ograniczeniom określonym w § 6 ust. 1 i § 8 ust. 1 pkt 1 zarządzenia

1. Przedsiębiorstwa Centrali Techniczno-Handlowej „Motobyt”.
2. Przedsiębiorstwa handlu sprzętem medycznym.

3. Biura sprzedaży Centrali Technicznej.
4. Przedsiębiorstwa zaopatrzenia szkół „Cezas”.
5. Przedsiębiorstwa obrotu produktami naftowymi „CPN”.

6. Morska Centrala Zaopatrzenia.
7. Centrala Handlowa Przemysłu Chemicznego „Chemia”.
8. Biura zbytu drewna.
9. Spółdzielnie zrzeszone w Krajowym Związku Spółdzielni Transportu.
10. Zarządy aptek.
11. Zakłady zielarskie „Herbapol”.
12. Centrala Zbytu Artykułów Technicznych.

111

INSTRUKCJA MINISTRA FINANSÓW

z dnia 4 marca 1963 r

w sprawie doprowadzenia do porównywalności wyników gospodarczych państwowych przedsiębiorstw przemysłowych (obliczanie bazy), wskaźników dyrektywnych oraz obliczania dodatkowego funduszu zakładowego.

W związku z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 stycznia 1961 r. w sprawie funduszu zakładowego w państwowych przedsiębiorstwach przemysłowych (Dz. U. z 1963 r. Nr 8, poz. 50) ustala się, co następuje:

I. Przepisy ogólne.

§ 1. Ilekroć w instrukcji jest mowa o:

- 1) „ustawie” — należy przez to rozumieć ustawę z dnia 28 marca 1958 r. o funduszu zakładowym w przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 1960 r. Nr 13, poz. 78);
- 2) „rozporządzeniu” — należy przez to rozumieć rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 stycznia 1961 r. w sprawie funduszu zakładowego w państwowych przedsiębiorstwach przemysłowych (Dz. U. z 1963 r. Nr 8, poz. 50);
- 3) „roku bieżącym” — należy przez to rozumieć rok, w którym przedsiębiorstwo ma wygospodarować fundusz zakładowy;
- 4) „roku ubiegłym” — należy przez to rozumieć rok poprzedzający rok, w którym przedsiębiorstwo ma wygospodarować fundusz zakładowy;
- 5) „bazie” — należy przez to rozumieć wynik roku ubiegłego doprowadzony do porównywalności z wynikiem roku bieżącego;
- 6) „wyniku gospodarczym” — należy przez to rozumieć wynik bilansowy (zysk — strata) lub akumulację finansową (zysk lub strata odpowiednio skorygowane o podatek obrotowy i różnice budżetowe).

II. Obliczenie bazy.

§ 2. 1. Bazę oblicza się w przypadkach, gdy zachodzą istotne zmiany pomiędzy warunkami działalności przedsiębiorstwa założonymi w planie na rok bieżący a warunkami roku ubiegłego w zakresie:

- 1) urzędowych cen sprzedaży produkcji i usług,
 - 2) urzędowych cen zużywanych środków produkcji, taryf usług, jak również wysokości marż, stawek płac, składek na ubezpieczenia państwowe i społeczne, stawek podatkowych, stopy procentowej oraz zasad i norm amortyzacji,
 - 3) struktury asortymentowej produkcji.
2. Przez zmiany struktury asortymentowej produkcji należy rozumieć zarówno zmiany proporcji w ilościach poszczególnych wyrobów (usług), jak też wprowadzenie do produkcji nowych asortymentów i zaprzestanie produkcji asortymentów wytwarzanych uprzednio.

§ 3. 1. Jeżeli zachodzą jednocześnie wszystkie zmiany w warunkach działalności przedsiębiorstwa, o których mowa w § 2 ust. 1, bazę oblicza się według następującego wzoru:

$$B = S_1 - (K \times W) \pm DP, \text{ w którym}$$

- B = baza,
 S_1 = wartość wyrobów i usług w roku ubiegłym w cenach sprzedaży planowanych na rok bieżący,

K = koszt własny planowanych do sprzedaży wyrobów i usług według jednostkowych kosztów własnych roku ubiegłego doprowadzonych do porównywalności z planem,

W = wskaźnik zmiany wartości sprzedanych wyrobów i usług,

$K \times W$ = koszty bazowe,

DP = założone w planie na rok bieżący:

- 1) wynik działalności pozaoperacyjnej,
- 2) wynik ze sprzedaży materiałów, wynik ze sprzedaży wyrobów i towarów w sklepach fabrycznych,
- 3) inne zyski i straty nadzwyczajne (z wyjątkiem zysków i strat z likwidacji środków trwałych).

2. Wartość sprzedaży wyrobów i usług w roku ubiegłym w cenach sprzedaży planowanych na rok bieżący (S_1) można obliczać także przez skorygowanie rzeczywistej wartości sprzedaży roku ubiegłego, wynikającej ze zweryfikowanego sprawozdania finansowego, o różnice wpływające ze zmian cen sprzedaży poszczególnych asortymentów produkcji, obowiązujących w roku ubiegłym, a przyjętych do planu na rok bieżący. O ogólną sumę tych różnic należy powiększyć bądź zmniejszyć rzeczywistą wartość sprzedaży roku ubiegłego.

3. Przez zmiany cen sprzedaży rozumie się urzędowe zmiany cen sprzedawanych wyrobów i usług (art. 6 ust. 1 ustawy) oraz urzędowe zmiany wysokości (procentów) rabatów udzielanych z tytułu niższej gatunkowości.

4. Koszt własny planowanych do sprzedaży wyrobów i usług (K) według jednostkowych kosztów własnych roku ubiegłego, doprowadzonych do porównywalności z planem, oblicza się w sposób następujący:

- 1) przemnaża się ilości planowanych do sprzedaży w roku bieżącym wyrobów i usług zaliczonych do produkcji porównywalnej przez odpowiadające im koszty jednostkowe roku ubiegłego, skorygowane zgodnie z warunkami produkcji założonymi w planie roku bieżącego, i sumuje się uzyskane iloczyny; skorygowane koszty jednostkowe produkcji porównywalnej ustala się w sposób przyjęty przy planowaniu obniżenia kosztów własnych,
- 2) przemnaża się ilości planowanych do sprzedaży w roku bieżącym wyrobów i usług zaliczonych do produkcji nieporównywalnej oraz usług nieprzemysłowych przez odpowiadające im koszty jednostkowe założone w planie na rok bieżący i sumuje się uzyskane iloczyny,
- 3) dodaje się koszt własny produkcji porównywalnej, nieporównywalnej i usług nieprzemysłowych, ustalony w sposób określony w pkt 1 i 2.